HEAKORD.

TÄNAVAD.

Linnainsener V. Onton.

Linna tänavate ehitamine majanduslikust seisukohast moodustab ühe osa linna üldisest majapidamisest ja seepärast on tihedalt seotud kommunaalse majapidamise teiste harudega. Ka ei tohi linna tänavate ehituslik areng maha jääda aja nõudeist, vaid peab sammu pidama linna üldise arenguga: linna kasvamise ja laienemisega, rahva arvu tõusuga, tööstuse arenemisega ja neist tegureist sõltuva liiklemise suurenemisega linna teedel. Kuna linna nii tehniline kui ka majanduslik areng on omakorda sõltuv riigi majanduslikust seisukorrast, siis peegeldub linna heakorras ka riigi üldine tase niihästi tehnilises kui ka majanduslikus arengus.

Kõrvale jättes tänavate seisukorrast sõltuva linna sanitaar-hügieenilise külje, peab eeskätt mainima, et tänavate ehitamine ja nende seisukorra tõstmine on uute väärtuste loomine, mida küll ainult osalt otse võib hinnata rahas, näiteks liiklemise ja korrashoiu kulude otsene vähenemine. Suurem on aga korralike tänavakatete puhul üldine rahvamajanduslik kasu kaudsete tulude näol, mis koosnevad liiklemise ohutusest, tolmu ja pori vähenemisest, mugavusest liiklemisel ja maade ja ehituste väärtuse tõusust väljaehitatud tänavate ääres. Siin pole veel puudutatud liiklemisabinõude väiksemat amortisatsiooni ja kasutamiskulu liiklemisel korralikul sõiduteel, mis omakorda võimaldab vähendada veokulusid ja ühtlasi vedude omahinda, mis läheb otseselt ühiskonna laiemate kihtide kasuks.

Sääraste tulude mõiste pole kahjuks meil mitte juurdunud üldsuse teadvusse ja tihti vaadatakse tänavate ehitusele kui mõnele ebaproduktiivsele ülesandele, mis ei anna investeeritud kapitalilt mingit tulu. Osalt on see arvamine küll põhjendatud vaatega, et saavutatud tulud ei laeku samasse kassasse, kust nad on tehtud. See tingibki tihti olu-

Tartu IV, lk. 102